

**ALGEMENE INSPECTIE
VAN DE FEDERALE POLITIE EN VAN DE LOKALE POLITIE**

**Bijzondere Bijstand
in de Lokale Politie**

**Terugblik op 2020 en uitdagingen
Bijzondere Bijstand**

**Exemplaar AIG
Januari 2022**

**Directie
Audit en Inspectie**

BESTEMMELINGEN

Mevrouw A. Verlinden, Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing	Exemplaar 1
De heer V. Van Quickenborne, Vice-eersteminister en minister van Justitie, belast met Noordzee	Exemplaar 2
De heer I. de la Serna, Procureur-generaal van Bergen	Exemplaar 3
De heer M. De Mesmaeker, Commissaris-generaal van de Federale Politie	Exemplaar 4
De heer N. Paelinck, Voorzitter van de Vaste Commissie van de Lokale Politie	Exemplaar 5
Mevrouw K. Stinckens, Voorzitter van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten	Exemplaar 6
De heer T. Gillis, Inspecteur-generaal van de Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie	Exemplaar 7

AFKORTINGENLIJST

AIG	Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie
ANPA	Nationale Politieacademie
BB	Bijzondere Bijstand
BBT	Bijzonder Bijstandsteam
CCN2	Coördinatiecel niveau 2
CET	Casualty Extraction Team
Covid-19	Coronavirus disease 2019
CC GPI	Coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie
Comité P	Vast Comité van Toezicht op de politiediensten
DAO	Directie van de operaties inzake bestuurlijke politie
DGR	Algemene Directie van het middelenbeheer en de informatie
DSU	Directie van de speciale eenheden van de Federale Politie
EDA	ErkenningsDossier - Dossier d'Agrément
EDS	Excited Delirium Syndrome
GPI	Geïntegreerde politie
KCE	Federaal kenniscentrum voor de gezondheid
SPS	Strategisch Platform voor het gebruik van dwang en geweld / Plateforme stratégique pour l'utilisation de la contrainte et de la violence
VCLP	Vaste Commissie van de Lokale Politie

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	4
1. INLEIDING	5
2. SITUATIE ANNO 2020	6
2.1. POLITIEZONES DIE OVER BIJZONDERE BIJSTAND BESCHIKKEN	6
2.2. OPLEIDING EN TRAINING.....	8
2.3. MIDDELEN	9
2.4. BEWAPENING	10
2.4.1. <i>Ter beschikking voor Bijzondere Bijstand</i>	10
2.4.2. <i>Gebruikt geweld - incidenten</i>	10
3. COÖRDINATIE NIVEAU 2	12
3.1. INPLAATSTELLING NIEUWE NATIONALE OPLEIDINGSCOÖRDINATOR.....	13
3.2. TAKEN COÖRDINATIECEL.....	13
3.3. PARTNERS.....	13
3.4. ONDERZOEK EN ONTWIKKELING.....	14
3.5. DOCUMENTAIRE ONDERSTEUNING	14
3.6. OPLEIDINGSONDERSTEUNING	15
3.7. LOGISTIEKE ONDERSTEUNING.....	15
3.8. COMPETENTIEOPVOLGING	15
3.9. OPERATIONELE EXPERTISE	16
4. ENKELE AANDACHTSPUNTEN OPNIEUW BELICHT	17
4.1. REVISIE MINISTERIËLE OMZENDBRIEF GPI 81	17
4.2. BEHEERSSTRUCTUUR SPS EN ROLCUMULATIE.....	18
4.3. CONCEPT VAN GEWELDBEHEERSING EN GRIJZE ZONE	18
4.4. ROL ALGEMENE INSPECTIE.....	20
5. CONCLUSIE.....	22
6. AANBEVELINGEN	24
BIJLAGE	27
Bijlage 1: het strategisch platform voor het gebruik van dwang en geweld en haar werkgroepen – Reglement van inwendige orde.....	27

1. INLEIDING

Zoals bepaald in de GPI 81¹ wordt van de Algemene Inspectie verwacht dat zij de Bijzondere Bijstand (BB) in de Lokale Politie opvolgt en evalueert.

De tussenkomsten en interventies van BB worden gekenmerkt door de aanwending van specifieke technieken en -zo nodig- bijzondere middelen. Het betreft een geheel van taken ter ondersteuning van de reguliere eerstelijnsinterventie voor al dan niet geplande tussenkomsten met een bijzondere risicograad van gevaar of geweld. Aangepaste opleidingen en trainingen worden gevolgd om in de uitvoering van deze taken specifieke technieken, desgevallend bijzondere middelen, aan te wenden.

Deze opvolging door de Algemene Inspectie dient te gebeuren aan de hand van evaluatieverslagen, opgesteld door de politiezones die over BB beschikken en onder andere melding dienen te maken van het aantal opleidingen en trainingen, het aantal tussenkomsten, de incidenten en de te trekken lessen. Deze rapportage alsook het evaluatieverslag² van de Nationale Opleidingscoördinator van de Nationale politieacademie van de Federale Politie (ANPA) dienen jaarlijks aan de Algemene Inspectie te worden overgemaakt.³

In het raam van de opvolging en de evaluatie van de BB in de Lokale Politie geeft de Algemene Inspectie met huidig verslag een stand van zaken weer van de evolutie anno 2020 van onder andere de betrokken politiezones, de opleidingen en de trainingen, de middelen en de werkzaamheden van de Nationale Opleidingscoördinator en de coördinatiecel niveau 2⁴ (CCN2).

Dit verslag dient gelezen te worden in de continuïteit van de voorgaande verslagen. Het is nog steeds de bedoeling om ook, middels de aangehaalde aandachtspunten en aanbevelingen doorheen het rapport, een bijdrage te leveren tot verdere reflectie binnen dit domein door de bevoegde actoren.

Er is geen grondige evaluatie mogelijk gebleken gezien de eerder beperkte, ongestructureerde en onvolledige informatie in de ontvangen jaarverslagen van de betrokken politiezones onder meer inzake de activiteiten en de opdrachten, de tussenkomsten op het terrein en het dwanggebruik. Bijgevolg heeft de Algemene Inspectie ervoor geopteerd om de aandacht te vestigen op bepaalde problematieken, zoals onder andere de actualisatie van de omzendbrief GPI 81 en de verdere ontwikkeling van het concept geweldbeheersing.

Anno 2020 heeft de Algemene Inspectie twee punctuele inspectieopdrachten volbracht.⁵

¹ Omzendbrief GPI 81 van 21 juli 2014 betreffende het algemene referentiekader van Bijzondere Bijstand aan de Lokale Politie, BS 14 augustus 2014.

² Verder in de tekst zal worden verwezen naar het jaarverslag dat ons door de Nationale Opleidingscoördinator GPI 81 werd overgemaakt.

³ Punt 5.1 en 7 Omzendbrief GPI 81 van 21 juli 2014 betreffende het algemene referentiekader van Bijzondere Bijstand aan de Lokale Politie, BS 14 augustus 2014.

⁴ Met niveau 2 wordt verwezen naar de bijzondere risicograad van gevaar of geweld die eigen is aan de opdrachten Bijzondere Bijstand van de Lokale Politie waarvoor bepaalde operationele competenties en expertise zijn vereist.

Het 1^e bijstandsniveau verwijst naar de reguliere bijstand en het 3^e bijstandsniveau verwijst naar de gespecialiseerde steun en interventies van de Federale Politie.

⁵ Onderzoeksrapport Emergency Response Team op motor – Lokale politie Antwerpen (02/2020) en Onderzoeksrapport Mobile Protection Team bij de spoorwegpolitie van de Federale Politie (05/2020).

2. SITUATIE ANNO 2020

2.1. POLITIEZONES DIE OVER BIJZONDERE BIJSTAND BESCHIKKEN

Er zijn momenteel 21 politiezones die over BB beschikken: 5 van deze politiezones bevinden zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 8 in Wallonië en 8 in Vlaanderen.

Deze BB betreft, afhankelijk van de politiezone, een voltijdse vaste eenheid of een tijdelijk samengestelde eenheid.

Twee politiezones, namelijk PZ ZENNEVALLEI en PZ VLAS, hebben in 2020 aangegeven dat zij overwegen een BB te ontwikkelen en zich in deze geïnformeerd (zie infra).

Hieronder een overzicht, per Gewest, van de betreffende politiezones, met de benaming van hun eenheid (of dispositief) voor BB.

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

5339 - PZ BRUSSEL Hoofdstad Elsene	- A.O.B. (Anti Overval Brigade)
5340 - PZ BRUSSEL WEST	- B.A.A. (Brigade Anti-Agression)
5341 - PZ ZUID	- B.A.B. (Brigade Anti-Banditisme)
5342 - PZ Ukkel / Watermaal-Bosvoorde / Oudergem	- S.R.U. (Special Response Unit)
5344 - PZ BRUSSEL NOORD	- Informatiegestuurde Heterdaadpatrouille
	- B.T.A. (BijstandsTeam d'Appui)

Waals Gewest

5277 - ZP LIEGE	- P.A.B. (Peloton Anti-Banditisme)
5297 - ZP Arlon Attert / Habay / Martelange	- U.A.S. (Unité d'Appui Spécialisé)
5303 - ZP NAMUR CAPITALE	- G.I.S. (Groupe d'Intervention Spécialisé)
5324 - ZP MONS-QUEVY	- G.A.S.P. (Groupe d'Appui Spécialisé Proactif)
5325 - ZP LA LOUVIERE	- Groupe ALPHA
5327 - ZP BORAINIE	- Groupe DELTA
5330 - ZP CHARLEROI	- G.S.A. (Groupe de Sécurisation et d'Appui)
5331 - ZP CHATELET / AISEAU-PRESLES / FARCENNE	- S.A.S. (Service d'Assistance Spéciale)

Vlaams Gewest

5345 - PZ ANTWERPEN	- A.E. (Arrestatie Eenheid)
5364 - PZ REGIO TURNHOUT	- E.B.B. – S.A.U. (Eenheid Bijzondere Bijstand)
5449 - PZ OOSTENDE	- Speciale Assistance Unit
5444 - PZ BRUGGE	- THOR (Team voor Handhaving van Openbare orde en Rust)
5415 - PZ GENT	- COBRA (Cel Overbrenging, Bescherming, Reactie Arrestatie)
5440 - PZ AALST	- COPS-UNIT (Community Oriented Policing Support)
5904 - PZ WAASLAND-NOORD	- O.R.C.O. (Ondersteuningscapaciteit Risicovolle en Complexe Operaties)
5907 - PZ LIMBURG REGIO HOOFDSTAD (LRH)	- A.R.E.S.
	- S.A.U. TIG (Speciale Assistance Unit – Tactische Interventie Groep)

2.2. OPLEIDING EN TRAINING

De Nationale Opleidingscoördinator heeft geen exact of real time overzicht van de georganiseerde functionele opleidingen BB, noch van het aantal gevormde leden. Het is namelijk zo dat elke erkende provinciale school, na een opleidingssessie te hebben aangevraagd bij ANPA/Bureau “coordination validation”⁶, autonoom instaat voor de verdere administratieve afhandeling. De trainers BB daarentegen worden opgeleid door ANPA zelf wat een aparte registratie impliceert.

In het opvolgingsonderzoek van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten (Comité P)⁷ wordt aangehaald hoe de registratie en opvolging van alle erkende opleidingen in de geautomatiseerde databank LUNA⁸, een module in de applicatie GALoP⁹, gebeurt. Helaas laat dit systeem niet toe om een gedetailleerd overzicht in real time te genereren. Om het aanbod van de voortgezette en de functionele opleidingen te consulteren, wordt verwezen naar de website van de verschillende politiescholen.

Uit de ons overgemaakte evaluatieverslagen, kan niet exact worden afgeleid hoeveel trainingsuren de leden van BB in de Lokale Politie hebben gevolgd.

Wat de frequentie en het noodzakelijke aantal te presteren uren van de voorgeschreven trainingen betreft, blijkt wel dat niet elke politiezone aan de vereiste opleidingsnorm zoals bepaald in het erkenningsdossier voldoet¹⁰. De gevolgen van de opgelegde maatregelen omwille van Covid-19 pandemie werden steeds aangehaald als hoofdoorzaak voor het niet behalen.¹¹ Om snel, geïntegreerd, pragmatisch en oplossingsgericht het hoofd te kunnen bieden aan de Covid-19 crisis werd de ‘Task Force GPI COVID-19’ opgericht, samengesteld uit hoofdverantwoordelijken van de geïntegreerde politie¹². De beslissingen die tijdens dagelijkse virtuele meetings werden genomen, vertaalden zich in nationaal toepasbare GPI-richtlijnen.¹³

⁶ Het ANPA/Bureau coordination validation staat in voor het administratief beheer van de erkenningsdossiers en van de georganiseerde opleidingen.

⁷ Opvolgingsonderzoek van bepaalde aanbevelingen opgenomen in het toezichtsonderzoek ‘Eenheden van gespecialiseerde interventie’, 2021, p.16.

⁸ In de interne nieuwsbrief “ANPA Times” van 20 december 2019 wordt het doel besproken van deze databank, namelijk het komen tot snelle en betrouwbare integratie van de opleidingsgegevens, waarbij alle partijen meteen gebruik kunnen maken van de ingevoerde gegevens, vooral op het vlak van opvolging (budget, parlementaire vragen, beheer, financiering politiescholen, enz.). Het grote principe doorheen alle processen is de eenmalige invoering van gegevens: van zodra één van de actoren iets invoert in LUNA, kunnen andere actoren er meteen mee aan de slag.

⁹ De applicatie GALoP is een toepassing gebruikt binnen de geïntegreerde politie voor de administratie van de logistiek en van het personeel.

¹⁰ Ministeriële omzendbrief GPI 48 van 17 maart 2006 bepaalt het aantal vereiste opleidings- en trainingsuren om gekwalificeerde competenties te verwerven, noodzakelijk om o.m. Bijzondere Bijstandsoverdrachten uit te voeren, BS 14 april 2006. Van de 21 betrokken politiezones, zijn er 6 die aan deze criteria hebben kunnen voldoen, 8 waarvan uit het jaarverslag niet duidelijk kan afgeleid worden of ze er al dan niet hebben kunnen voldoen en 7 die aangeven er niet aan kon voldoen

¹¹ Zie ook infra punt 2.2 Opleiding en training.

¹² Samenstelling Task Force: de leden van het Coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie, hun rechtstreekse medewerkers en experts (welzijn, communicatie...) en de directeurs-generaal van de ATS Binnenlandse Zaken en Justitie. Bron: Intern verslag van CG/APBO, “Crisismanagement Covid-19 – Evaluatierapport GPI (16 maart t.e.m. 23 juni 2020), 08 december 2020, p.8.

¹³ Ministeriële omzendbrief GPI 94 van 30 maart 2020 betreffende de richtlijnen inzake de genomen maatregelen ter bestrijding van het virus COVID-19, BS 01 april 2020 opgeheven door de Omzendbrief GPI 94bis van 28 oktober 2020 betreffende de richtlijnen inzake de genomen maatregelen ter bestrijding van het virus COVID-19 en inzake politionele monitoring, BS 01 november 2020.

Inzake vorming en training werd beslist om de functionele opleidingen in maart 2020 stop te zetten en terug te laten hervatten op 20 april 2020. Uit de door de Task Force opgemaakte evaluatie bleek dat onder andere de trainingen GPI 81 heel wat moeilijkheden hebben ondervonden naar aanleiding van de social distancing-maatregelen. De impact van het uitstellen van deze opleidingen was op het terrein duidelijk voelbaar.¹⁴ De functionele opleidingen dienden immers te worden ingehaald, zo ook deze van de BB, wat een bijkomende belasting zal betekenen voor zowel de operationele diensten als voor de organiserende administratieve diensten.¹⁵

2.3. MIDDELEN

De Algemene Inspectie moet vaststellen dat de gegevens die omtrent de middelen werden overgemaakt een weinig overzichtelijk globaal beeld geven wat betreft het materiaal dat voor de BB ter beschikking wordt gesteld.

In de welzijnswet¹⁶ wordt bepaald dat elke werkgever verplicht is om in de (beschermings)middelen te voorzien zodat de werknemer zijn opdrachten naar behoren kan uitvoeren. Tot op heden werden er met betrekking tot de specifieke uitrusting en middelen toegekend aan de BB geen wettelijke normen of bepalingen vastgelegd.

De Algemene Inspectie benadrukt nogmaals het belang om te streven naar een harmonisatie van de bewapening, met het oog op een grotere standaardisering van het optreden van de BB-teams en de federale speciale eenheden, opdat er bovenlokale operationele synergiën kunnen blijven ontstaan. Een harmonisatie inzake de logistieke middelen, i.c. de beschermingsuitrusting, binnendringingsmiddelen en de interventiekledij zou ook een meerwaarde bieden.

¹⁴ Intern verslag van CG/APBO, "Crisismanagement Covid-19 – Evaluatierapport GPI (16 maart t.e.m. 23 juni 2020), 08 december 2020, p.25-26.

¹⁵ Verslag van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, "Analyse van de klachten in 2020 over het optreden van de geïntegreerde politie in het kader van het beheer van de coronacrisis - Aanvulling op het verslag "Tussentijdse overwegingen met betrekking tot het optreden van de geïntegreerde politie in het kader van het beheer van de eerste golf van de coronacrisis"", 2021, p.21. en Intern verslag van CG/APBO, "Crisismanagement Covid-19 – Evaluatierapport GPI (16 maart t.e.m. 23 juni 2020), 08 december 2020, p.38.

¹⁶ Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, BS 18 september 1996.

2.4. BEWAPENING

2.4.1. TER BESCHIKKING VOOR BIJZONDERE BIJSTAND

De verschillende politiezones maakten ons, inzake BB, informatie over met betrekking tot de collectieve en bijzondere bewapening¹⁷ waarover zij beschikken, maar vermelden niet systematisch het aantal wapens dat ter beschikking is.

Elke betrokken politiezone beschikt over minstens één wapen FN303¹⁸. Er zijn 10 politiezones die aangeven over een stroomstootwapen van het merk TASER te beschikken en enkele politiezones maken melding van een SCAR 5.56 x 45mm, een P90, een H&K MP7 (UMP), een SIG SAUER MCX .300 Blackout en een HK MP5 (9mm).

Minstens één politiezone beschikt over een H&K G36C 5.56 x 45mm en een Steyr AUG (9mm).

2.4.2. GEBRUIKT GEWELD - INCIDENTEN

De omzendbrief GPI 62 bepaalt dat de functionele meerdere elke gebeurtenis die gepaard gaat met gewelddaden, waarbij al dan niet gebruik is gemaakt van de politiebewapening, interventietechnieken of -tactieken, moet melden.¹⁹ Er is sprake van twee communicatiestromen.

Een eerste onmiddellijke communicatie dient te gebeuren aan de bevoegde gerechtelijke en bestuurlijke autoriteiten en de lokale preventiedienst.²⁰ Indien een onmiddellijke operationele inzet van de Federale Politie noodzakelijk is, is een dergelijke communicatie eveneens in 'real time' nodig aan de Directie van de Operaties inzake Bestuurlijke Politie (DAO).

Daarnaast voorziet de GPI 62 een meer gedetailleerde en daardoor ook latere tweede communicatie van het incident aan de Algemene Directie van het middelenbeheer en de informatie (DGR) die instaat voor de verdere verspreiding van deze informatie aan de bevoegde politiediensten en aan de Algemene Inspectie.

Met redelijke zekerheid kan worden gesteld, op basis van de ervaringen en contacten van de Algemene Inspectie, dat niet door alle politiediensten aan de meldingsplicht wordt voldaan.

¹⁷ KB van 3 juni 2007 betreffende de bewapening van de Geïntegreerde politie, BS 22 juni 2007.

Ministeriële Omzendbrief GPI 62 en GPI 62 BIS van 3 juni 2007 betreffende de bewapening van de politieambtenaren bevat de individuele, de collectieve en de bijzondere bewapening. BS 29 februari 2008.

¹⁸ De FN303 betreft een semiautomatisch luchtdrukwapen dat zorgt voor een tijdelijke neutralisatie van personen met minimale collaterale schade. Dit wapen valt onder het type bijzondere bewapening.

¹⁹ Hoofdstuk IV, punt 2 Omzendbrief GPI 62 van 14 februari 2008 betreffende de bewapening van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, BS 29 februari 2008.

²⁰ Incidenten die gepaard gaan met het gebruik van geweld en in het bijzonder wapens moeten in het kader van andere wettelijke bepalingen, zoals de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, het KB van 27 maart 1998 betreffende de Interne Dienst voor preventie en bescherming op het Werk, het KB van 3 mei 1999 betreffende de opdrachten en de werking van de Comités voor preventie en bescherming op het werk, het KB van 24 februari 2005 houdende diverse bepalingen ter bestrijding van de ernstige arbeidsongevallen en vereenvoudiging van de arbeidsongevallenaangiften, het Wetboek van Strafvordering en de Wet op het Politieambt, aan meerdere bestuurlijke en gerechtelijke autoriteiten worden gemeld volgens de door deze bepalingen voorziene procedures.

De Algemene Inspectie stelt ook vast dat de fiches, verslagen en andere nota's die haar bereiken zeer divers zijn, gaande van een omstandige verklaring in het kader van een werkongeval, een meldingsformulier 'ernstig incident' tot een eenvoudige e-mail van enkele lijnen.

Deze vaststellingen alleen al impliceren dat het in de huidige omstandigheden voor de Algemene Inspectie onmogelijk is om betrouwbare analyses te maken, algemene conclusies te trekken en aanbevelingen te formuleren. Daarnaast ontbreekt het ook aan informatie of de betreffende meldingen handelen over gewelddaden, waarbij al dan niet gebruik is gemaakt van de politiebewapening, interventietechnieken of -tactieken, in het kader van BB.

Uit de informatie die door de politiezones aan de Algemene Inspectie werd overgemaakt, kan worden opgemaakt dat er zich in 2020 in het totaal 31 BB-incidenten hebben voorgedaan waarbij een wapen werd gebruikt. Er werd 17 maal een wapen FN 303 en 13 maal een TASER ingezet. Eénmaal werd er gebruik gemaakt van pepperspray. Gelet op supra aangehaalde elementen is de Algemene Inspectie niet in de mogelijkheid om dit te verifiëren en te analyseren op basis van de informatie die haar in het kader van de meldingsplicht conform de GPI 62 heeft bereikt.

3. COÖRDINATIE NIVEAU 2

De GPI 81 voorziet dat het Federaal Opleidingsinstituut²¹ moet instaan voor de coördinatie van de uitwerking van de erkenningsdossiers, de eenvormigheid en de coördinatie van de opleidingen en trainingen BB inhoudelijk moet verzekeren, alsook de continue verbetering ervan.

In de praktijk worden deze verantwoordelijkheden en opdrachten toegemeten aan de Nationale Opleidingscoördinator. Daartoe werd, onder zijn leiding en toezicht, binnen het departement ‘Geweldbeheersing en sport’ van de ANPA de coördinatiecel niveau 2 (CCN2) opgericht. De CCN2 situeert zich op niveau 2, wat duidt op het competentieniveau “gekwalificeerd” zoals bepaald in de GPI 48²² en bestaat uit een verantwoordelijke coördinator-opleider, een netwerkbeheerder en twee medewerkers-opleiders, die over de vereiste operationele competenties en expertise beschikken, vandaar de verwijzing naar het ‘niveau 2’.

De Nationale Opleidingscoördinator heeft als taak de omzendbrief GPI 81 in de praktijk te implementeren en dient erop toe te zien dat het referentiekader van deze omzendbrief wordt gerespecteerd. Samen met de CCN2, gaat hij ook over tot de analyse van de gebeurtenissen met gebruik van geweld en waakt hij over de optimale adequaatheid van de opleidingen en trainingen met de operationele realiteit van het terrein.

In zijn jaarverslag dient de Nationale Opleidingscoördinator in principe de impact van de maatregelen die werden genomen ten behoeve van de implementatie van BB te evalueren. In het jaarverslag 2020 wordt een overzicht gegeven van de routine activiteiten en opdrachten van de CCN2 en kan kennis worden genomen van de werkpijlers²³ en toekomstige ambities.

Uiteraard hebben de pandemie en het crisisbeheer een invloed gehad op de reguliere werking van de CCN2 en daarbovenop was er de aanstelling van een nieuwe Nationale Opleidingscoördinator (zie infra). Twee belangrijke omstandigheden die richting hebben gegeven aan zowel de werking als de werklast van de CCN2.

²¹ Punt 6.2 Omzendbrief GPI 81 van 21 juli 2014 betreffende opleidingen, trainingen en Nationale Opleidingscoördinator, geeft een omschrijving van de taken van het Federaal Opleidingsinstituut. BS 14 augustus 2014. Actueel wordt deze rol vervuld door ANPA.

²² Omzendbrief GPI 48 van 17 maart 2006 betreffende de opleiding en training in geweldbeheersing voor de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen 3 vaardigheidsniveau, met name het basisniveau dat wordt bereikt door elke politieambtenaar. Het gekwalificeerd niveau wordt bereikt na verschillende functionele opleidingen in 4 domeinen van geweldbeheersing, andere dan functionele opleiding specialist in geweldbeheersing. Dit niveau is vereist om iedere bijzondere techniek i.v.m. gebruik van dwang te mogen toepassen en ieder bijzonder wapen te mogen gebruiken. Tot slot is er het gespecialiseerde niveau dat wordt bereikt door specialisten geweldbeheersing. BS 14 april 2006.

²³ Deze omvatten onderzoek en ontwikkeling, documentaire ondersteuning, opleidingsondersteuning, logistieke ondersteuning, competentieopvolging en operationele expertise.

3.1. INPLAATSSTELLING NIEUWE NATIONALE OPLEDINGSCOÖRDINATOR

In 2020 werd bij de ANPA een nieuwe Nationale Opleidingscoördinator aangesteld. In zijn jaarverslag wordt aangehaald hoe deze verandering de werklust binnen de CCN2 heeft beïnvloed (zie supra). Het bracht wijzigingen met zich mee betreffende onder meer de bepaling van visie en waarden, een nieuwe manier van management, de herstructurering van de geweldbeheersingsplatforms en de oprichting van nieuwe cellen binnen het departement, de organisatie van vergaderingen en informatiesessies. Gezien de korte tijdsperiode tussen de aanstelling van een nieuwe Nationale Opleidingscoördinator en de redactie van het huidige jaarverslag van de Algemene Inspectie, is een evaluatie van de impact van de aangebrachte vernieuwingen in de organisatie en de werking nog niet duidelijk.²⁴

3.2. TAKEN COÖRDINATIECEL

De CCN2 dient de impact van de getroffen maatregelen die betrekking hebben op de GPI 81 te evalueren en dient daarbij na te gaan wat de operationele concretisering ervan is.

Binnen deze materie zorgt zij voor de coördinatie van de uitwerking van erkenningsdossiers en houdt zij toezicht op de uniformiteit en de coördinatie van de opleidingen en trainingen BB waarbij zij zich eveneens inzet voor de constante verbetering hiervan.

3.3. PARTNERS

Uit het jaarverslag van de Nationale Opleidingscoördinator blijkt dat er wordt samengewerkt met diverse entiteiten binnen de geïntegreerde politie en dit zowel op basis- als op gespecialiseerd niveau. Onder meer de samenwerking met de betrokken politiezones, de erkende politiescholen, het Federaal kenniscentrum voor de gezondheid (KCE), de hulpdiensten (CET²⁵), de DSU en andere cellen binnen de ANPA zoals de Cel Geïntegreerde Werking, het Team erkenning en de pedagogische cel worden aangehaald.

Het gaat om partnerschappen met als doel de hierboven omschreven opdrachten zo goed als mogelijk uit te voeren, waarbij de CCN2 ervaringen inzake werking en organisatie met deze partners aftoetst.

²⁴ Blijkt uit een overleg met de Nationaal Opleidingscoördinator en CCN2 op 15 december 2021 wanneer er wordt gevraagd naar de invloed van de aangebrachte wijzigingen en de werkingsswijze van de cel op zich.

²⁵ Casualty Extraction Team. Een pilootopleiding georganiseerd in samenwerking met het Kenniscentrum voor de Civiele Veiligheid (KCCE) en de Nationale Politieacademie (ANPA) waarbij politie en brandweer samen trainen in het kader van terrorisme.

3.4. ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

De voeling met het terrein is cruciaal om aan de hand van de vastgestelde opleidingsbehoeften gepaste onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten tot stand te kunnen brengen. Alle informatie aangaande de thematiek wordt verzameld en onderzocht. De basis voor elk erkenningsdossier wordt onder andere door het onderzoek en de analyse van de operationele behoefte, de risicoanalyse, de analyse van de wettelijke basis, de interne en externe procedures, de testfase, ... gevormd.

Onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten moeten steeds worden goedgekeurd door de Nationale Opleidingscoördinator, het strategische platform *Geweldbeheersing*²⁶ en het platform *Master trainers*²⁷. Tot slot dient ook het Coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie (CC GPI) zijn goedkeuring te geven wat betreft de werkmethoden en procedures.

Voor 2020 worden in het jaarverslag van de Nationale Opleidingscoördinator verschillende onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten aangehaald die door de CCN2 werden gerealiseerd zoals onder meer de opleidingen *breaching*²⁸ in samenwerking met DSU, de tactische drone-opleiding (in een gebouw), een snel voertuig besturen alsook de selectie en rekrutering van personeel niveau 2.

3.5. DOCUMENTAIRE ONDERSTEUNING

Met documentaire ondersteuning wordt de uitwerking van de erkenningsdossiers (EDA) beoogd zowel wat betreft de opleidingsmodules als de pedagogische ondersteuning – betreft inzake competentieverwerving.

Voor 2020 worden volgende realisaties van de CCN2 in dit verband gerapporteerd:

- a) risicoanalyses voor alle dossiers wat betreft geweldbeheersing (zowel specifiek als algemeen);
- b) de EDA toelatingsproef voor trainer;
- c) de actualisering van brochures en formatieve documenten GPI 81;
- d) de update van EDA's in het kader van bijzondere bewapening en materies exclusief van niveau 2.

²⁶ Geïmplementeerd met als doel overleg te creëren. Het platform biedt het CC GPI een aanspreekpunt in de materie geweldbeheersing. Het onderzoekt de behoeften, neemt kennis van nieuwe technieken en tactieken en formuleert gemotiveerde adviezen ten behoeve van het CC GPI. Het strategisch platform valideert daarnaast de samenstelling van technische sub-werkgroepen.

²⁷ Geïmplementeerd met als doel overleg te creëren. Er wordt een stand van zaken gegeven en er wordt besproken waar de focus ligt en wat nieuw is binnen de materie geweldbeheersing.

²⁸ Techniek gebruikt om door middel van dwangmiddelen een gebouw binnen te dringen.

3.6. OPLEIDINGSONDERSTEUNING

De CCN2 staat in voor de kwalitatieve opvolging en naleving van de voorschriften zoals bepaald in de GPI 81, evenals de onderwijs- en veiligheidsaspecten van de opleidingen georganiseerd binnen de politiezones. In samenspraak met de deelnemers wordt voor elke opdracht een opvolgingsverslag opgesteld waarbij zij nadien op aanvraag feedback kunnen ontvangen in de vorm van een verslag. In 2020 werden 5 opvolgingsopdrachten voor de opleidingen uitgevoerd met betrekking tot GPI 81 End User, 2 voor trainer TASER X2 en 1 voor trainer *breaching*.

Daarnaast bood de CCN2 in 2020 zelf 22 opleidingen aan, onder meer voor bijzondere bewapening FN303 en *breaching*, met als doel de operationele competenties van docent te verwerven en het principe van “train the trainer²⁹” te consolideren.

3.7. LOGISTIEKE ONDERSTEUNING

Er wordt door CCN2 gezorgd voor bijkomende ondersteuning van de politiezones wat betreft de reservatie van infrastructuur (onder andere schietstand, sportzaal, leslokaal, ...). Dit maakt het mogelijk om beschikbaarheden te optimaliseren op territoriaal niveau (onder andere federale campus, erkende politieschool, infrastructuur van defensie, ...).

De CCN2 nam deel aan een aantal vergaderingen van een werkgroep omtrent de oprichting van een opleidingscentrum in Henegouwen.

Naar de toekomst toe zal de CCN2 voor trainingen en oefeningen een dag per week kunnen beschikken over de infrastructuur van DSU.

3.8. COMPETENTIEOPVOLGING

In 2020 zorgde de CCN2 voor 6 opvolgingen inzake training waarbij de verzamelde informatie wordt vastgelegd in samenspraak met de deelnemers en vervolgens wordt gecommuniceerd als te verbeteren punten en voorbeeldpraktijken.

Trimestrieel wordt een vergadering van het platform *Master trainers* voorzien met als doel de operationele en opleidingsbehoeften op elkaar af te stemmen en de voeling met de praktijk te behouden. Er werden ook twee workshops door de CCN2 georganiseerd met als doel de technische vaardigheden te standaardiseren en de competenties met betrekking tot een specifieke materie *up to date* te houden.

²⁹ Een concept waarbij de intern opgebouwde kennis en ervaring in een vakgebied effectief worden overgedragen binnen de organisatie.

3.9. OPERATIONELE EXPERTISE

Op vlak van de oprichting en de operationele ontwikkeling van een BB-eenheid streeft de CCN2 ernaar om hierin de nodige ondersteuning te bieden aan de hand van opleidingen en op basis van hun expertise op operationeel vlak.

Zoals supra vermeld, werd in 2020 ondersteuning verleend voor de eventuele oprichting en de operationele ontwikkeling van een BB-eenheid binnen de politiezone ZENNEVALLEI en politiezone VLAS. Daarnaast werden ook twee informatieaanvragen ontvangen van de politiezones Mariemont en Montgomery.

Via vergaderingen van het platform *Master trainers* wordt feedback gegeven over de operationele ervaringen en expertise gedeeld. Indien de CCN2 na analyse van mening is dat een operatie waarbij BB werd ingezet, nuttig kan zijn als praktijkvoorbeeld, wordt aan de betrokken eenheid gevraagd om de feiten en de daaruit te trekken lessen toe te lichten. Deze informatie kan onder het volledige netwerk worden verspreid in de vorm van *best practice*.

4. ENKELE AANDACHTSPUNTEN OPNIEUW BELICHT

4.1. REVISIE MINISTERIËLE OMZENDBRIEF GPI 81

In het verleden hebben de Federale Politie en de VCLP de schriftelijke opdracht van de voormalige minister Binnenlandse zaken ontvangen om de ministeriële omzendbrief over BB in de Lokale Politie (GPI 81) te actualiseren. Ook de revisie van de ministeriële omzendbrief GPI 48 is hiermee onlosmakelijk verbonden (zie infra concept van geweldbeheersing).

Het gebruik van dwangmaatregelen en de beheersing van geweld raken de kern van het politieambt. De Algemene Inspectie vestigt andermaal de aandacht op de acute noodzaak om binnen een bepaalde doch dwingende termijn werk te maken van de noodzakelijke herziening van de ministeriële richtlijnen waaronder de GPI 81 en de GPI 48³⁰. Een problematiek die reeds in haar eerste evaluatierapport van november 2015³¹ werd aangehaald en waarin de facto tot op heden geen vooruitgang werd geboekt.

Het Coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie en het Strategisch Platform voor het gebruik van dwang en geweld (SPS, zie infra)³² zijn daartoe bevoegde actoren. De vastgestelde aandachtspunten en risico's zijn door de Algemene Inspectie in haar voorgaande jaarverslagen herhaaldelijk aangekaart. Uit de werkzaamheden van het SPS, waaraan de Algemene Inspectie en het Comité P als observator deelnemen, blijkt dat het voorliggende ontwerp van actualisatie van de omzendbrief GPI 81 geen afdoende antwoord biedt op de vastgestelde problemen en aanhoudende discussiepunten over de jaren heen.³³

Dit eerder minimalistische herzieningsvoorstel omvat een aantal algemene aanpassingen, waaronder:

- a) het toepassingsgebied van het referentiekader BB uit te breiden naar de Geïntegreerde Politie;
- b) het vastleggen van een minimale trainingsnorm van 96 uren per 12 maanden voor de leden van BB, inclusief de trainingsnorm en voorwaarden die opgelegd zijn door de GPI 48;
- c) de jaarlijkse evaluatieverslagen in de door de Algemene Inspectie aanbevolen vorm en rubrieken, dienen uiterlijk op 31 maart van het jaar X+1 aan de Algemene Inspectie te worden overgemaakt.

Tot op heden is de actualisatie van de GPI 81 *on hold* gezet en heeft de Algemene Inspectie geen kennis van een nieuw aangepast ontwerp. Alvorens het concept geweldbeheersing verder kan worden ontwikkeld, dient eerst het basisniveau (baseline GPI 48) verder te worden uitgeklaard. Dit is cruciaal om de ministeriële omzendbrief GPI 81 op een passende wijze te actualiseren, te verfijnen en duidelijkheid te verschaffen over BB en zijn limieten.

³⁰ Omzendbrief GPI 48 van 17 maart 2006 betreffende de opleiding en training in geweldbeheersing voor de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten, BS 14 april 2006.

³¹ Algemene Inspectie van de Federale Politie en de Lokale Politie "Bijzondere Bijstand Lokale Politie – Stand van zaken – Tussentijds verslag", november 2015, p.11.

³² Op datum van 19 maart 2019 heeft het CC GPI een beheerstructuur inzake geweldbeheersing gevalideerd. Deze omvat de beleids-, ontwikkelings-, coördinatie- en toezichtopdrachten en -activiteiten. Dit gebeurt op 3 niveaus: een strategisch, een tactisch en een operationeel niveau. Coördinerende instanties garanderen de naadloze overgangen. Zie bijlage 1 Reglement van inwendige orde, gevalideerd door het CC GPI op 18/05/2021.

³³ Ontwerp actualisatie van Ministeriële omzendbrief GPI 81 van 21 juli 2014 betreffende het algemene referentiekader van 'Bijzondere Bijstand' in de Lokale Politie, dd. 15/10/2020.

4.2. BEHEERSSTRUCTUUR SPS EN ROLCUMULATIE³⁴

In de GPI 81 worden diverse rollen van het Federaal Opleidingsinstituut (actueel ANPA), de Nationale Opleidingscoördinator en de coördinatiecel beschreven en daarnaast beschrijft de GPI 48 deze van de directeur verantwoordelijk voor de opleiding. Ondertussen heeft het CC GPI met het oog op een geïntegreerd beheer, een bijkomende beheersstructuur in werking gesteld, met name het SPS³⁵.

Deze beheersstructuur staat in voor samenhang en transversaliteit bij de ontwikkeling van politiestrategieën, -interventies, -tactieken en technieken, alsook de ontwikkeling van synergetische procedures en scenario's. Dit platform fungeert ook voor alle vraagstukken in het raam van geweldbeheersing en heeft een adviserende rol ten behoeve van het CC GPI. Het voorzitterschap van het SPS wordt waargenomen door de Nationale Opleidingscoördinator geweldbeheersing van de Federale Politie en een nationale Co-Coördinator, zijnde een lid van de lokale politie aangeduid door de VCLP.

Voorgaande impliceert dat het Departementshoofd Geweldbeheersing en Sport van de Nationale Politieacademie, deze leidinggevende functie cumuleert met de rollen van Nationale Opleidingscoördinator GPI 81 en Nationale Opleidingscoördinator geweldbeheersing, wat tot rolverwarring kan leiden.

In de praktijk blijkt de opgezette beheersstructuur SPS absoluut een meerwaarde voor overleg, dialoog en consensusbereik binnen de GPI inzake geweldbeheersing, maar zeer log en traag te functioneren. Ook deze beheersstructuur dient ingebed te worden binnen het regelgevende kader. In 2020 heeft het SPS een reglement van inwendige orde uitgewerkt.

4.3. CONCEPT VAN GEWELDBEHEERSING EN GRIJZE ZONE

De Algemene Inspectie stelt vast dat, door de onsamenhangendheid en het gebrek aan uniformiteit tussen bovenvermelde ministeriële omzendbrieven, er in de politiepraktijk aanhoudende visie- en interpretatieverschillen inzake het concept van geweldbeheersing bestaan.

De problematiek van het gebrek aan een verbinding en uniformiteit tussen de GPI 48 en GPI 81 is niet nieuw, maar blijkt niet opgelost te raken omwille van het uitblijven van een consensus binnen de GPI over het geweldbeheersingsconcept.

De GPI 81 onderscheidt, ter ondersteuning van de basispolitiezorg, drie bijstandsniveaus, met een opschaling naargelang van de escalatie van het gevaar of het geweld:

- het eerste niveau is de 'reguliere bijstand' door bijvoorbeeld een extra patrouille;
- het tweede niveau betreft de 'Bijzondere Bijstand' van de Lokale Politie;
- het derde niveau behelst de 'gespecialiseerde steun en interventies' van de Federale Politie.

³⁴ Onder rolcumulatie wordt verstaan dat verschillende betrekkingen gelijktijdig worden waargenomen door één persoon.

³⁵ Zie bijlage 1.

Daartegenover staat dat de GPI 48 is opgebouwd vanuit drie competentieniveaus van de medewerkers en een onderscheid maakt tussen:

- een basisniveau (voor iedere politieambtenaar);
- het gekwalificeerde niveau (politieambtenaren die bijkomende kwalificaties hebben zoals inzake BB);
- het gespecialiseerde niveau (zijnde de specialisten geweldbeheersing / trainers).

Niet alle in de GPI 48 bedoelde gekwalificeerde medewerkers voldoen automatisch aan de selectie-, opleidings- en scholingscriteria zoals omschreven in de GPI 81 en worden bijgevolg ook niet omkaderd door de CNN2. Met andere woorden het volgen van modules van gekwalificeerd niveau GPI 48 is niet gelijkgesteld met het volledige opleidingstraject BB. Het Mobile Protection Team³⁶ van de Federale Politie is hier een praktijkvoorbeeld van.

De beleids- en de operationele visieverschillen tussen en binnen de componenten van de GPI werden reeds herhaaldelijk beschreven door de Algemene Inspectie. Aan het bestaan van de problematiek van een grijze zone³⁷ en daaraan verbonden risico's is actueel nog niet verholpen. Reeds in haar eerste evaluatierapport van 2015³⁸ duidde de Algemene Inspectie op het volgende risico *“dat de omschrijving en het takenpakket zoals actueel voorzien in de GPI 81 ruimte laten voor interpretatie waardoor op termijn opnieuw ‘grijze zones’ dreigen gecreëerd te worden”*. Tevens duidde de Algemene Inspectie op het feit van het zo veroorzaken van aanzienlijke problemen op gebied van competenties, opleidingen en a fortiori, tevens op het vlak van de veiligheid van het personeel, of zelfs van de burger, wat volgens haar eveneens kan leiden tot het schaden van de legitimiteit van politionele acties.³⁹

Inzake opleiding en training is de GPI 81 heel duidelijk en stelt in punt 3.1 *“De opleidingen en trainingen van geweldbeheersing hebben tot doel het aanleren, ontwikkelen en onderhouden van vaardigheden om elke politieman en -vrouw in staat te stellen zo goed mogelijk (potentiële) gevaarsituaties op het terrein te beheersen, en dit met maximale veiligheid en minimaal geweld. De opleiding en training geweldbeheersing zijn gebonden aan het kader van de ministeriële omzendbrief GPI 48. De verantwoordelijken van de Lokale Politie en van de Federale Politie waken er over dat alle leden van het operationele kader een geschikte fysieke en mentale opleiding en de voorziene uitrusting krijgen, die hen in staat stellen om geweldsituaties op de meest doeltreffende en doelmatige manier te voorkomen of te beheersen, en dit binnen de grenzen van de wettelijke voorschriften. Het organiseren van ‘Bijzondere Bijstand’ doet dus geenszins afbreuk aan het op peil houden, c.q. het verhogen van de competenties en vaardigheden inzake geweldbeheersing van de politieambtenaren.”*

³⁶ Zie verslag van het DirCom van 21 september 2020: “... aan DGA werd gevraagd om de nota MPT aan te passen in samenwerking met de VCLP in het licht van de gemaakte keuzes. In gevolge de vaststellingen van verschillende audits omtrent het concept, werd de naam gewijzigd. De term “team” wordt niet langer gebruikt, gezien zulks onvermijdelijk leidt tot verwarring. Vandaar dat er gesproken wordt van een “Mobile Protection Capacity” of MPC.” In datzelfde verslag staat te lezen dat deze aangepaste nota zal worden voorgelegd aan het CC GPI om er een GPI-nota van te maken.

³⁷ Cfr. vaststellingen in voorgaande AIG -jaarverslagen inzake de creatie van een tussen niveau 1 + GPI 48, de oprichting van MPT / MPC binnen sommige componenten van de Federale Politie, ...

³⁸ Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand Lokale Politie – Stand van zaken – Tussentijds verslag”, november 2015, p.11.

³⁹ Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand binnen de Lokale Politie – Stand van zaken – Jaar 2019”, december 2020, p.12.

Hierbij aansluitend vindt de Algemene Inspectie het absoluut noodzakelijk om binnen een dwingende termijn uit te klaren wat het basisniveau (baseline GPI 48) omvat en op basis hiervan het concept geweldbeheersing verder te ontwikkelen. Dit concept vormt immers de basis om de ministeriële omzendbrief GPI 81 op een passende wijze te actualiseren, te verfijnen en duidelijkheid te verschaffen over BB. Daarnaast acht ze het ook wenselijk om erin op te nemen dat politiezones die BB willen oprichten en organiseren, zich verplicht moeten conformeren aan de toepasselijke normen en standaarden.⁴⁰

De Algemene Inspectie wenst te herinneren dat in het raam van de geïntegreerde politiewerking het ook zaak zal zijn dat de Federale Politie klaarheid schept inzake haar dienstenaanbod inzake gespecialiseerde steun en interventie.

4.4. ROL ALGEMENE INSPECTIE

De revisie van de GPI 81 biedt ten slotte een opportuniteit om het concept rond organisatiebeheersing (CP3) verder te kunnen uitwerken in de praktijk. Om haar bijdrage te kunnen leveren aan de optimalisatie van de werking van de geïntegreerde politie is het van belang dat de Algemene Inspectie, eerder dan de focus te leggen op punctuele inspectieopdrachten, haar opvolging en onafhankelijke controle vanuit het perspectief van de 3de lijn⁴¹ kan opnemen. Op die manier interfereert zij niet met de rol van de leidinggevend en de politieorganisatie zelf inzake 1ste en 2de lijnen interne controle.

De Algemene Inspectie is een toezichthouder. Zoals de wet van de Algemene Inspectie⁴² stipuleert, is zij één van de politiediensten onafhankelijk controleorgaan, ressorterend onder de uitvoerende macht, dat waakt over het optimaliseren van het functioneren van de Federale Politie en van de Lokale Politie evenals van hun componenten.⁴³ In de beleidsnota van de Minister van Binnenlandse Zaken van eind oktober 2021 wordt de rol van de Algemene Inspectie benadrukt met betrekking tot het toezicht op de goede uitvoering van het beleid.⁴⁴

⁴⁰ Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand Lokale Politie – Stand van zaken – Tussentijds verslag”, november 2015, aanbeveling 1. en Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand Lokale Politie – Stand van zaken – Tussentijds verslag”, oktober 2016, aanbeveling 1. Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand Lokale Politie – Stand van zaken – Tussentijds verslag”, januari 2018, punt 4.2.1 aanbeveling 1. Inspection Générale de la Police Fédérale et de la Police Locale « Assistance spéciale au sein de la police locale – Etat des lieux – Rapport d’évaluation global 2018 », octobre 2018, point 5.1. Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand binnen de Lokale Politie – Stand van zaken – Jaar 2019”, december 2020, p.14.

⁴¹ Uitgangspunt van het 3LoD model is dat het lijnmanagement (de business) verantwoordelijk is voor haar eigen processen. Daarnaast moet er een functie zijn die de 1e lijn ondersteunt, adviseert, coördineert en bewaakt of het management zijn verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk neemt. Dit is de tweede lijn. Ook bepaalde beleidsvoorbereidende taken en het organiseren van integrale risk assessments zijn taken van de tweede lijn. Ten slotte is het wenselijk dat er een functie bestaat die controleert of het samenspel tussen de eerste en tweede lijn soepel functioneert en daarover een objectief, onafhankelijk oordeel velt met mogelijkheden tot verbetering. Deze functie is de derde lijn.

⁴² Wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en houdende diverse bepalingen betreffende de rechtspositie van sommige leden van de politiediensten, BS 15 juni 2007.

⁴³ Artikel 5, 1ste lid, van de Wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en houdende diverse bepalingen betreffende de rechtspositie van sommige leden van de politiediensten, BS 15 juni 2007.

⁴⁴ Beleidsnota Binnenlandse Zaken 2021-2022, DOC 55 2294/018, 29 oktober 2021, p. 67 e.v.

Specifiek wat de kwaliteit van de opleiding betreft, wil de Algemene Inspectie in deze context tevens verwijzen naar de rollen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van interne kwaliteitsactoren zoals onder meer bepaald in het Koninklijk besluit betreffende de kwaliteitsstandaarden⁴⁵. Naast de directeur van de politieschool, hebben het CC GPI en de Algemene Directie van het middelenbeheer en de informatie van de Federale Politie een rol inzake het algemeen intern toezicht op de opleiding, in casu de kwaliteit ervan. Het toezicht op de conformiteit van de gegeven opleidingen en trainingen met de erkenningsdossiers is in die zin een 2de lijnstaak en kan ook geen opdracht zijn voor de toekomstige Commissie die belast is met de controle op de kwaliteit van de politionele opleiding.⁴⁶

Vanuit de CP 3⁴⁷-gedachte, het lijnconcept en conform de bepalingen van de GPI 81, beschouwt de Algemene Inspectie de lokale overheid in het algemeen en de Korpschef in het bijzonder als zijnde de 1ste lijn. De Algemene directie van het middelenbeheer en de informatie en de Directie van het Personeel in het algemeen en Nationale Opleidingscoördinator en coördinatiecel niveau 2 in het bijzonder oefenen taken uit die behoren tot deze van de 2de lijn. De 3de lijn dient neutraal en onafhankelijk te zijn, wat tevens de rol van de Algemene Inspectie is als zijnde een extern controleorgaan. Om deze redenen en gelet op onze reglementaire bevoegdheden en verantwoordelijkheden inzake onafhankelijk politietoezicht wenst de Algemene Inspectie dat de GPI 81 ook in die zin wordt aangepast. In voorkomend geval wenst de Algemene Inspectie wat haar controleopdracht GPI 81 betreft zelf een voorstel voor te leggen aan de bevoegde minister.

⁴⁵ Koninklijk besluit van 06 april 2008 betreffende de kwaliteitsstandaarden, de pedagogische- en omkaderingsnormen van de politiescholen en het college van de directeurs van de politiescholen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2002 betreffende de terbeschikkingstelling van opleiders van de Federale Politie in de erkende politiescholen en betreffende de nadere regels voor de toekenning van een financiële tussenkomst voor de organisatie van selectieproeven en van beroepsopleidingen door de erkende politiescholen, *BS* 25 april 2008.

⁴⁶ Zie artikel 10bis van het Koninklijk besluit van 6 april 2008 betreffende de kwaliteitsstandaarden, de pedagogische- en omkaderingsnormen van de politiescholen en het college van de directeurs van de politiescholen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2002 betreffende de terbeschikkingstelling van opleiders van de Federale Politie in de erkende politiescholen en betreffende de nadere regels voor de toekenning van een financiële tussenkomst voor de organisatie van selectieproeven en van beroepsopleidingen door de erkende politiescholen, *BS* 25 april 2008; artikel 50 van het Koninklijk besluit van 24 september 2015 de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten, *BS* 29 september 2015 en het Ministerieel besluit van 29 juli 2020 tot vaststelling van de samenstelling en de nadere werkingsregels van de commissie belast met de controle op de kwaliteit van de politionele opleiding, *BS* 17 augustus 2020.

⁴⁷ Rondzendbrief CP3 van 29 maart 2011 betreffende organisatiebeheersing in de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, *BS* 21 april 2011.

5. CONCLUSIE

In tegenstelling tot het vorige jaarverslag, waar men tot het besluit kwam dat het jaar 2019 kon worden gecatalogeerd als een jaar van stabiliteit voor de bestaande Bijzondere Bijstand, kan 2020 gezien worden als een bewogen jaar. Ook al vond er geen nieuwe oprichting, noch ontbinding, van een Bijzondere Bijstandseenheid plaats, het werd een jaar, omwille van de Covid-19 maatregelen, van actief zoeken naar oplossingen om de vereiste opleidingen en trainingen niet in het gedrang te brengen.

Door een gebrek aan concrete en meetbare gegevens in de jaarlijkse verslaggeving inzake de Bijzondere Bijstand in de politiezones, onder meer betreffende de opdrachten, de activiteiten en de tussenkomsten op het terrein evenals het dwanggebruik en de gevolgen ervan voor zowel de leden van de politiediensten als voor de burgers, blijkt een kwalitatieve, noch kwantitatieve, analyse van de resultaten mogelijk. Met een blik op de toekomst kan de Algemene Inspectie alvast meegeven dat deze vaststelling de aanzet was voor de ontwikkeling van een digitale tool voor een betere informatieflex (bottom-up) en om de jaarlijkse verslaggeving inzake Bijzondere Bijstand in de toekomst te optimaliseren en te uniformiseren. Op basis van onder andere de feedback die de Algemene Inspectie van de gebruikers zal ontvangen, wordt het mogelijk om jaarlijks de nodige aanpassingen te verrichten.

Een optimalisatie en heroriëntering wat betreft de uitvoering van de controlerol door de Algemene Inspectie dringt zich aan opdat deze beter aansluit bij de principes van organisatiebeheersing (CP 3). Enerzijds dient de omzendbrief GPI 81 herzien te worden in het licht van het globaal concept van de geweldbeheersing, de definitie en de kernactiviteiten inzake BB. Dit is cruciaal om een redelijke mate van zekerheid te bieden voor wat betreft de realisatie van de doelstellingen qua kwaliteit, efficiëntie, veiligheid en operationele legitimiteit, zoals beoogd door de omzendbrief middels de voorkoming van elke mogelijke interpretatiemarge (of omzeiling), die het voortbestaan van grijze zones mogelijk maken.

Anderzijds is het fundamenteel om in de GPI 81-reflectie de behoeften van de Federale Politie te integreren, zowel op het niveau van de operationele entiteiten van de Algemene directie van de bestuurlijke politie als de federale gerechtelijke politie. De verschijning van het concept Mobile Protection Team is een voorbeeld van deze noodzakelijkheid.

Een algemeen referentiekader, die de leidraad en de principes van het globaal concept van de huidige geweldbeheersing respecteert, en die de 3 niveaus van bijstand (gewone, bijzondere en gespecialiseerde) verbindt en de 2 vereiste competentieniveaus bepaalt, lijkt ons onontbeerlijk. Het kan tevens bijdragen aan de vestiging van een wettelijk- en legitimiteitskader voor de politionele acties binnen de context van de geweldbeheersing.

Om in dezelfde redenering te blijven, moet het fundamenteel aspect van een integrale en geïntegreerde aanpak van het algemene concept van de geweldbeheersing worden gewaarborgd. De Algemene Inspectie vindt het belangrijk dat de specifieke rol van het strategische platform, de Nationale Opleidingscoördinator en de coördinatiecel(len) wordt versterkt en dat tegelijkertijd de

coördinatiestructuur tussen de 2 niveaus van de geïntegreerde politie, alsook tussen de 3 bijstandsniveaus, wordt geconsolideerd.

Een permanente aandacht moet op een algemene wijze worden geschonken aan de geweldbeheersing, en op een specifieke wijze aan de Bijzondere Bijstand om zodoende niet enkel een antwoord te bieden op de behoeften en verwachtingen van de politiediensten in de schoot van de geïntegreerde politie, maar ook om boven alles de veiligheid van de politieman (en -vrouw) en de medeburgers te verzekeren.

AG

6. AANBEVELINGEN

De hierna geformuleerde aanbevelingen dienen gelezen te worden in de **continuïteit van de voorgaande AIG-evaluatieverslagen** met als finaliteit een bijdrage te leveren tot verdere reflectie en actie binnen dit domein door de bevoegde actoren.

Zonder afbreuk te willen doen aan de geleverde inspanningen wordt vastgesteld dat eerder door de Algemene Inspectie geformuleerde aanbevelingen inzake BB niet en/of onvolledig ten uitvoering werden gebracht. Aan het CC GPI wordt voorgesteld om naar de toekomst **een plan van aanpak** met een **realistische tijdslijn** voor te stellen en deze in het raam van de opvolging en de evaluatie inzake BB aan de Algemene Inspectie te bezorgen.

Aanbeveling 1: Actualiseren van de GPI 81 op basis van een globaal concept geweldbeheersing

Voor de Algemene Inspectie is deze aanbeveling essentieel om te kunnen beschikken over een **duidelijk referentiekader** voor wat betreft de operationaliteit en de legitimiteit van de BB-eenheden.⁴⁸ Daarnaast acht ze het ook wenselijk om erin op te nemen dat politiezones die BB willen organiseren, zich verplicht moeten conformeren aan de toepasselijke normen en standaarden.⁴⁹ Het biedt de mogelijkheid om de **kwaliteit** te garanderen en te bewaken én om te komen tot meer **synergie** tussen de betrokken eenheden bij de Lokale Politie én tussen deze betrokken eenheden en de gespecialiseerde eenheden van de Federale Politie.⁵⁰ Het bestaan van de **grijze zone**, houdt aanzienlijke **risico's** in op gebied van competenties, opleidingen en a fortiori, tevens op het vlak van de veiligheid van het personeel, of zelfs van de burger, wat eveneens kan leiden tot het schaden van de legitimiteit van politionele acties.⁵¹ Het kader zou ook duidelijk moeten beschrijven hoe en wie het bestaan van een BB-eenheid moet beëindigen of opschorten wanneer de normen en standaarden niet meer gehaald worden of indien incidenten duiding geven van ondermaatse uitvoering van de operationele opdrachten.

Gelet op de supra beschreven **aandachtspunten**, dient de **actualisatie** van de **GPI 81 grondig en accuraat** te zijn, **binnen een dwingende termijn** te worden **gerealiseerd in synergie** met de **GPI 48** en zodoende de voorliggende minimale aanpassingen te overstijgen.

In dit verband wijst de Algemene Inspectie op de noodzaak om de beleidsreflectie inzake BB binnen de Federale Politie op korte termijn voort te zetten waardoor het toepassingsgebied van de GPI 81 zo nodig kan worden verruimd naar de geïntegreerde politie.

⁴⁸ Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand binnen de Lokale Politie – Stand van zaken – Algemeen evaluatieverslag 2018”, oktober 2019, punt 5.1 aanbeveling 2016/1.

⁴⁹ Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand Lokale Politie – Stand van zaken – Tussentijds verslag”, november 2015, aanbeveling 1. en Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand Lokale Politie – Stand van zaken – Tussentijds verslag”, oktober 2016, aanbeveling 1. Algemene Inspectie aan de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand Lokale Politie – Stand van zaken – Tussentijds verslag”, januari 2018, punt 4.2.1 aanbeveling 1. Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand binnen de Lokale Politie – Stand van zaken – Jaar 2019”, december 2020, p.14.

⁵⁰ Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand Lokale Politie – Stand van zaken – Tussentijds verslag”, oktober 2016, p.5.

⁵¹ Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie “Bijzondere Bijstand binnen de Lokale Politie – Stand van zaken – Jaar 2019”, december 2020, p.12.

Aanbeveling 2: Uitwerken van de erkenningsdossiers in het kader van geweldbeheersing en dit binnen een redelijke termijn

De Algemene Inspectie merkt een positieve evolutie op binnen het domein Research and Development, wat betreft geweldbeheersing. De ontwikkeling van de erkenningsdossiers binnen de GPI 48 maakt een positieve evolutie door op het basisniveau (niveau Baseline). Het **binnen een dwingende termijn finaliseren** van dit **niveau Baseline** moet toelaten om het **concept geweldbeheersing verder te ontwikkelen**. Zo kunnen de erkenningsdossiers worden gedefinieerd op het **gekwalificeerd niveau** (niveau 2) wat het vervolgens mogelijk maakt **om het gespecialiseerd niveau te bepalen** (niveau 3).

Aanbeveling 3: Uniformiseren en digitaliseren van de jaarlijkse evaluatierapporten van de Lokale Politiezones inzake Bijzondere Bijstand

De algemene Inspectie stelt vast dat concrete en vergelijkbare gegevens in de door de politiezones jaarlijks aangeleverde verslaggeving ontbreken wat een kwantitatieve en kwalitatieve analyse zeer moeilijk maakt. Het **uniformiseren en digitaliseren** van de manier van **rapporteren wat betreft de jaarverslagen** die door de verschillende politiezones aan de Algemene Inspectie worden overgemaakt, zal een meer gedetailleerde bevraging mogelijk maken om een **globaal beeld** te scheppen, in het bijzonder met betrekking tot de **opdrachten**, de **activiteiten** en de **tussenkomen** op het terrein evenals het **dwanggebruik en de gevolgen ervan**.

De Algemene Inspectie heeft ondertussen een **digitale tool** ter beschikking gesteld en wil de betrokken politiezones aanzetten om **tegen uiterlijk 31 maart jaar X+ 1** de noodzakelijke informatie aan te leveren over jaar X.⁵²

Aanbeveling 4 : Determineren van een reglementair kader wat de middelen en de kledij toegekend aan en gebruikt door de BB-eenheden betreft

Het **vastleggen van reglementaire normen en bepalingen** wat betreft de **aankoop van middelen en kledij** creëert **uniformiteit** binnen de BB-eenheden en verhoogt de erkenning van BB-eenheden als onderdeel van de publieke politiemacht door de burgers.

Aanbeveling 5: Implementeren van een systeem van risicobeheersing indien aan bepaalde normen voor het verwerven van competenties niet kan worden voldaan

In het erkenningsdossier End User wordt o.a. bepaald dat de leden van een BB-eenheid jaarlijks dienen te voldoen aan 96 uren training. Omwille van de **opgelegde Covid-19 beperkingen** zijn niet alle trainingen kunnen doorgaan. Het is de verantwoordelijkheid van de Korpschef om ervoor te zorgen dat medewerkers de nodige competenties ontwikkelen en kunnen onderhouden. In die zin dient er **aandacht** besteed te worden aan een **inhaalbeweging** voor de **trainingen End User BB**.

Aanbeveling 6: Opzetten van een afdwingbaar en verplicht monitoring- en analysesysteem “melding van incidenten”, inclusief het proces voor de “follow-up van incidenten”

⁵² Mailing door de Algemene Inspectie aan de respectieve lokale politiezones op datum van 04/11/2021 verstuurd om middels de ontwikkelde digitale tool, informatie aan te leveren voor het jaar 2021 (periode 01/01/2021 tot en met 31/12/2021).

Systematisch melden van geweldsincidenten, zoals voorzien in de omzendbrief GPI 62, waarbij expliciet wordt vermeld of deze handelen over gewelddaden, waarbij al dan niet gebruik is gemaakt van de politiebewapening, interventietechnieken of -tactieken, in het kader BB. Deze informatie is voor de Algemene Inspectie **noodzakelijk** om **betrouwbare analyses** te maken, algemene **conclusies** te trekken en **aanbevelingen** te formuleren.

Aanbeveling 7: Systematisch overmaken van de jaarverslagen Bijzondere Bijstand door de politiezones aan de Nationale Opleidingscoördinator en de CCN2 met het oog op kennisdeling

Een **terugkoppeling** van deze **jaarverslagen** laat de **Nationale Opleidingscoördinator** en de CCN2 toe om een **globaal overzicht** te verwerven van de **situatie as is** van de verschillende **BB-eenheden** en kan daarnaast zorgen voor het delen van ervaringen en voorbeeldpraktijken binnen het politielandschap.

Aanbeveling 8: Optimaliseren van het jaarlijkse evaluatieverslag van de Nationale Opleidingscoördinator zoals voorzien in artikel 7 van de GPI 81 in overleg met de Algemene Inspectie

De Algemene Inspectie zal in dit verband bijkomend overleg plegen met de Nationale Opleidingscoördinator om de **verwachtingen inzake** het **jaarlijkse evaluatieverslag** af te stemmen.

Aanbeveling 9: Het overzichtelijk jaarlijks in beeld brengen van opleidingen en trainingen Bijzondere Bijstand door de Federale Politie

Een **exact of real time overzicht** van de georganiseerde **functionele opleidingen BB** en van het aantal **gevormde en getrainde leden** dienen **geïntegreerd** te worden in het **jaarlijkse evaluatieverslag** van de **Nationale Opleidingscoördinator**.

Aanbeveling 10: Bepalen van het dienstenaanbod door de Federale Politie en diens steundiensten en gespecialiseerde interventies en dit binnen een redelijke termijn

De Algemene Inspectie herneemt en handhaaft haar eerdere aanbeveling (oktober 2016) om het **dienstenaanbod inzake gespecialiseerde steun en interventie** van de **Federale Politie** zo snel mogelijk **uit te klaren ten behoeve** van de **Lokale Politie** wat zal bijdragen tot de geïntegreerde politiewerking. Het is absoluut noodzakelijk om de **taakverdeling tussen de twee niveaus** van de geïntegreerde politie te **verfijnen**. De Federale Politie moet dit aanbod van diensten kunnen uitvoeren, behalve in geval van overmacht.

BIJLAGE

BIJLAGE 1: HET STRATEGISCH PLATFORM VOOR HET GEBRUIK VAN DWANG EN GEWELD EN HAAR WERKGROEPEN – REGLEMENT VAN INWENDIGE ORDE

Omwille van de informatieve duiding omtrent de inwerkinggestelde beheerstructuur geweldbeheersing binnen de GPI en de diverse rollen en verantwoordelijkheden wordt het reglement van inwendige orde gevalideerd door CC GPI in 2021 als bijlage bijgevoegd.

AIG

*Het Strategisch Platform voor het gebruik van dwang en
geweld en haar werkgroepen*

Reglement van inwendige orde

Op datum van 19.03.2019, heeft het coördinatiecomité van de GPI een beheerstructuur inzake GEWELDBEHEERSING gevalideerd. Deze beheerstructuur omvat de beleids-, ontwikkelings-, coördinatie- en toezichtsoopdrachten en -activiteiten. Dit gebeurt op 3 niveaus: een strategisch, een tactisch en een operationeel niveau. Coördinerende instanties garanderen de naadloze overgangen.

Het voorwerp van de beheerstructuur GEWELDBEHEERSING betreft het geïntegreerd beheer, in al haar aspecten, inzake het gebruik van dwang en geweld door de politiemedewerkers in de uitvoering van hun bij regelgeving aangewezen politieopdrachten en -bevoegdheden.

De beheerstructuur staat in voor samenhang en transversaliteit bij de ontwikkeling van politiestrategieën, -interventies, -tactieken en technieken, alsook de ontwikkeling van synergetische procedures en scenario's.

Het Strategisch Platform in het kader van het gebruik van dwang en geweld

1.1. Samenstelling van het Strategisch Platform

1.1.1. Voorzitterschap van het Strategisch Platform Geweldbeheersing

Het Strategisch Platform geweldbeheersing wordt gezamenlijk voorgezeten door de Nationaal coördinator geweldbeheersing, in casu het Departementshoofd Geweldbeheersing en Sport van de Nationale Politieacademie, en de nationale Co-Coördinator zijnde een lid van de Lokale Politie aangeduid de Vaste Commissie van de Lokale Politie (VCLP).

1.1.2. Leden van het Strategisch Platform

Het strategisch platform bestaat uit:

- 3 korpschefs van de Lokale Politie (waaronder de nationale co-coördinator)
- 1 vertegenwoordiger van de VCLP;
- 1 vertegenwoordiger CG;
- 1 vertegenwoordiger DGA;
- 1 vertegenwoordiger DGJ;
- 1 vertegenwoordiger DGR, namelijk de nationale coördinator.

Er wordt voor elk lid door de respectievelijke autoriteit een vervanger aangeduid.

1.1.3. Aanwezigheid van deskundigen

Naargelang van de onderwerpen die tijdens de vergaderingen aan bod komen, kunnen de leden van het platform de aanwezigheid vragen van een of meer deskundigen die niet als lid worden beschouwd.

De technische dossiers worden door een vertegenwoordiging van de ontwikkelaars voorgesteld.

1.1.4. Aanwezigheid van observatoren

Het Vast Comité van toezicht op de politiediensten (Comité P) en de Algemene Inspectie (AIG) worden uitgenodigd als waarnemer.

1.1.5. Secretariaat van het Strategisch Platform

Het Departement Geweldbeheersing & Sport binnen de Nationale Politieacademie (ANPA) is belast met de secretariaatsfunctie.

1.2. Rol en opdrachten van het Strategisch Platform

1. 2.1. Rol van het Strategisch Platform

Het strategisch platform is het aanspreekpunt van het coördinatiecomité van de geïntegreerde politie voor alle vraagstukken in het kader van geweldbeheersing. Het heeft als voornaamste doelen:

1. 2.2. Opdrachten van het Strategisch Platform

Onderzoeken

Het strategisch platform neemt kennis van de behoeften van de beide politieniveaus.

Het neemt kennis van de nieuwe technieken en tactieken

Het strategisch platform neemt kennis van het door de nationale opleidingscoördinator GPI 81 opgesteld verslag betreffende de implementatie van de GPI 81, alsook van alle belanghebbende geschriften zoals de rapporten van de inspectiediensten en de (gekende) ontwikkelingen. Het strategisch platform formuleert hieromtrent haar advies waar zij het nodig acht.

Aanbevelen en adviseren

Het strategisch platform formuleert gemotiveerde adviezen ten behoeve van het CCGPI omtrent :

- de visie en het beleid betreffende het gebruik van dwang en geweld binnen de (reguliere) politiediensten;
- de manier waarop de behoeften al dan niet in aanmerking moeten worden genomen;
- de prioriteiten in de verschillende thema's die door de werkgroepen in voornoemd perspectief moeten worden ontwikkeld;
- de ontwikkelingen, de leerinhouden en opleidingsprocedures;
- de strategische implicaties in het bijzonder inzake de programma's inzake vorming, opleiding en training;
- de manier waarop de toekomstige oplossingen moeten worden uitgewerkt (werkgroep, bevraging, ...) en over de uitvoeringsmodaliteiten (man/uur, materiaal, infrastructuur, docent ...).

In haar adviezen houdt ze rekening met:

- het waken over respect voor de mensenrechten
- het waken over de legaliteit en legitimiteit van de voorstellen
- het waken over de uniformiteit van richtlijnen, procedures, opleidingen en trainingen in geweldbeheersing;
- het garanderen van de conformiteit met de behoeften en noden op het terrein en met de visie en beleidslijnen van de hoogste leidinggevendenden in de organisatie.

Valideren

Het strategisch platform valideert de samenstelling van de technische sub-werkgroepen.

Jaarplanning

Op de eerste vergadering van een kalenderjaar stelt het Strategisch Platform een jaarplanning op. Op het eerstvolgende CCGPI wordt deze ter goedkeuring voorgelegd door de Nationale Coördinator.

1.3. Organisatie en werking van het Strategisch Platform

1.3.1. Planning van de vergaderingen

Het strategisch platform vergadert tenminste vijf (5) keer per kalenderjaar. Drie maal in het eerste semester en twee keer in het tweede semester van een kalenderjaar.

De voorkeur gaat uit naar een donderdag namiddag buiten de verlofperiodes. De jaarkalender wordt op de voorlaatste vergadering van het jaar X-1 bepaald zodat hij bij goedkeuring van het verslag op de laatste vergadering officieel wordt.

1.3.2. Voorbereiding van de vergaderingen

De agenda, inclusief documentatie, wordt 10 werkdagen van tevoren voorbereid en ter beschikking gesteld van de leden van het platform. Uitzonderlijk kan er bij hoogdringendheid van deze termijn worden afgeweken. Dit kan echter enkel na akkoord van een meerderheid van de leden.

Per onderwerp voor goedkeuring/advies wordt een synthesesfiche opgesteld met onder andere een analyse van de probleemstelling (alle elementen die in rekening worden gebracht en die leiden tot het voorstel – pro en contra), de juridische en budgettaire impact, de link met het betrokken domein, de gestelde vraag en de voorgestelde opties. Alle nuttig geachte documentatie kan bij deze fiche worden gevoegd.

Het beheer van de documentatie van het Strategisch Platform gebeurt in Teams – Office 365.
– onder Comites GB-MV Grp. Deze documentatie bevat:

De verslagen van de vergaderingen
De agenda's van de vergaderingen
De dossiers, geordend per agendapunt, in behandeling.
De dossiers, geordend per agendapunt, afgewerkt.

Op basis van een geargumenteerde vraag van een volwaardig lid kan een extra toegang worden verleend aan de direct betrokken en voor een specifieke taak aangewezen naaste medewerker(s). De Teams vormt een gezamenlijke werkruimte en bevat soms gevoelige documenten, die nog niet gevalideerd zijn of in voorbereiding. Zolang de documenten niet gevalideerd zijn vormen ze op geen enkele wijze het officiële standpunt. Alleen afgewerkte en gevalideerde documenten door het platform mogen buiten de Teams omgeving via de geldende procedure worden gecommuniceerd. Het is de verantwoordelijkheid van elk lid om de strikte toepassing van deze instructies te controleren.

1.3.3. Verloop van de vergaderingen van Strategisch Platform

De notulen van de vorige vergadering worden aan het begin van de vergadering goedgekeurd

De vergaderingen van het platform zijn ingedeeld volgens vier onderdelen.

- a) Goedkeuring van dossier voor voordracht CCGPI
- b) Informatie
- c) Stand van zaken van bestaande werkzaamheden
- d) varia

Het Strategisch Platform Geweldbeheersing verstrekt zijn adviezen en aanbevelingen bij consensus. Indien de leden van het platform geen consensus bereiken, bevat het advies of de aanbeveling de uiteenlopende standpunten en wordt het advies of de aanbeveling in die vorm aan het CCGPI bezorgd.

1.3.4. De notulen van het Strategisch Platform

De notulen worden opgesteld op basis van de vier domeinen bedoeld in punt hierboven. Ze bevatten de conclusies van elk agendapunt alsook de gemotiveerde adviezen. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de adviezen waarbij kernachtig de motieven worden geformuleerd.

De verslaggeving dient leesbaar, duidelijk, gestructureerd en gesynthetiseerd te zijn. Het verslag wordt getekend door de persoon die de vergadering heeft voorgezeten.

Een vertaling wordt voorzien.

De notulen worden op Teams gezet en de leden worden verwittigd van publicatie.

Het Kernteam in het kader van het gebruik van dwang en geweld

2.1. Samenstelling van het Kernteam

2.1.1. Coördinatie van het Kernteam

Het Kernteam wordt gecoördineerd door het Departement Geweldbeheersing en Sport van de Nationale Politieacademie.

2.1.2. Leden van het Kernteam

Het Kernteam bestaat uit:

- 3 leden van de Federale Politie (DGJ, DGA, CG)
- 3 leden van de lokale Politie (1 per gewest)
- 3 leden van de politiescholen
 - één vertegenwoordiger Waals Provinciale Politiescholen
 - één vertegenwoordiger Vlaamse Provinciale politiescholen
 - één vertegenwoordiger Nationale politieacademie

Er wordt voor elk lid door de respectievelijke autoriteit een vervanger aangeduid.

2.1.3. Aanwezigheid van deskundigen

Naargelang van de onderwerpen die tijdens de vergaderingen aan bod komen, kunnen de leden van het Kernteam de aanwezigheid vragen van één of meer deskundigen die niet als lid worden beschouwd.

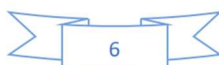
2.2. Rol en opdrachten van het Kernteam

Het Kernteam belichaamt het tactische niveau binnen de beheerstructuur:

- het waken over de coherentie tussen verschillende dossiers
- het garanderen van een goede wisselwerking tussen de operationele en non-operationele entiteiten

De opdrachten van het Kernteam zijn onder andere:

- het begeleiden en het opvolgen van de strategische beslissingen, m.a.w de vertaalslag
 - het waarborgen van het principe van uniformiteit in het Vormings-, Opleidings- en Trainingsgebeuren en de praktijken
 - het waarborgen van het principe van uniformiteit inzake het gebruik van dwang en de geweldbeheersing op het terrein,
 - het waarborgen van de werking en het in stand houden van de tot stand gebrachte netwerkstructuur,
- Het oefent, via het netwerk, toezicht uit inzake de naleving van de erkenningsdossiers.

2.3. Organisatie en werking van het Kernteam

- Het Kernteam vergadert minimaal even veel als het Strategisch Platform en idealiter voorafgaand aan het SPS.
- De organisatie van de bijeenkomsten, de rapportering en andere aspecten van werking worden verzorgt door het secretariaat van het departement “geweldsbeheersing en sport” van de Nationale Politieacademie.
- Hun adviezen en analyses worden opgesteld vanuit het ooppunt van operationele impact (personeelskost, materiaal, capaciteit, budget, realiteit van het terrein, ...)

De werkgroepen in het kader van het gebruik van dwang en geweld

In het kader van het operationeel niveau zijn er verschillende werkgroepen en netwerken actief. Sommige hebben een permanent karakter en anderen zijn tijdelijk.

Dit niveau omvat: Het technisch comité geweldbeheersing voor de opleiding en training (CTC), tijdelijke werkgroepen of praktijkgemeenschappen (Community Of Practices).

a. Het Technisch Comité : (CTC)

Samenstelling :

- Eén coördinatoren “geweldsbeheersing” van elke erkende en/of ingerichte politieschool
- De deelnemers/afgevaardigden worden jaarlijks bestendigd door het CCGPI of bij delegatie door het Strategisch Platform

Opdrachten en dynamiek :

- Het technisch comité werkt ten voordele van het geheel van de opleidingsstructuren en richt zich op vormings-, opleidings- en trainingsactiviteiten met bijzondere aandacht voor operationele behoeften en de realiteit van het terrein.
- Het buigt zich over de opleidingsnoden van de operationele entiteiten, in het bijzonder deze die op nationaal niveau werden gedetermineerd.
- In voorkomend geval staat het technisch comité zelf in voor de realisering van erkenningsdossiers, handboeken en instructiefiches.
- De leden van het technisch comité streven de éénvormigheid van alle vormen, opleidingen en trainingen in de erkende onderwijsinstellingen en politiediensten na.
- Het verzekert dat deze steeds maximaal in overeenstemming zijn met de op het strategische niveau genomen beslissingen en goedkeuringen.

Werkingsmodaliteiten:

Het technisch comité verzamelt minimaal tien (10) keer per jaar (maandelijks uitgezonderd het zomerverlof)

b. Comité van de Master trainers GPI81 (MT81)

Samenstelling:

Eén MasterTrainer GPI81 per gevalideerd GPI81-organisatie. Dit kan per politiezone zijn of één vertegenwoordiger van een GPI81 team dat samengesteld is uit verschillende politiezones binnen een samenwerkingsverband.

Opdrachten en dynamiek:

Het Comité is belast met :

- het begeleiden en het opvolgen van de strategische beslissingen, m.a.w de vertaalslag
- het waarborgen van het principe van uniformiteit in het Vormings-, Opleidings- en Trainingsgebeuren en de praktijken
- het waarborgen van het principe van uniformiteit inzake het gebruik van dwang en de geweldbeheersing op het terrein,
- het waarborgen van de werking en het in stand houden van de tot stand gebrachte netwerkstructuur,
- Het oefent, via het netwerk, toezicht uit inzake de naleving van de erkenningsdossiers.

Werkingsmodaliteiten

Het Comité vergadert minimaal even veel als het Strategisch Platform en idealiter voorafgaand aan het SPS.

De organisatie van de bijeenkomsten, de rapportering en andere aspecten van werking worden verzorgd door het Team GPI81 binnen het departement “geweldsbeheersing en sport” van de Nationale Politieacademie.

Dit niveau omvat: de nationale Coördinatie cel (NCCN) en de functie en de nationaal coördinator en Co-coördinator

c. De (tijdelijke) werkgroepen:

Samenstelling:

- De vorm en samenstelling van de werkgroepen worden goedgekeurd door het Strategisch Platform.
- Aandacht voor taalpariteit, de pariteit van de twee politieniveaus en de verschillende omvang van de politiediensten wordt hierbij in acht genomen.
- Sommige thematieken en onderwerpen kunnen aan bepaalde praktijkgemeenschappen worden toegewezen. In dit geval is het wenselijk dat er binnen het technisch comité of kernteam minstens één verantwoordelijke worden aangewezen.

Opdrachten en dynamiek :

- De werkgroepen worden opgericht om een welbepaalde taak te vervullen.
- Ze gaan de gevolgen na van de visie, het beleid, de evoluties allerlei en over het ten uitvoering brengen van technieken en tactieken inzake geweldbeheersing aangaande één of meerdere thematieken.
- Zij ontwikkelen nieuwe lesinhouden en gegevensdragers in functie van de behoeften of vragen.
- Zij werken onder de regie van het technisch comité en het kernteam en brengen het verslag uit.

Werkingsmodaliteiten :

- De werkgroepen kunnen beroep doen op externe experts.
- Het technisch comité wijst één of meerdere animatoren voor elke werkgroep aan.
- De groepsanimator is verantwoordelijk voor het coördineren van de werkzaamheden van de groep, de rapportering aan het technisch comité en het respecteren van de deadlines.

- De realisaties worden als definitief aanvaard beschouwd en klaar voor uitvoering geacht zodra het strategisch platform, in voorkomend geval het CCGPI, ze heeft goedgekeurd.

d. De praktijkgemeenschappen :

Samenstelling:

- Betreft officiële en officieuze netwerken die zich verzamelen rond een thematiek.
- Sommige praktijkgemeenschappen zijn structureel gevalideerd binnen hun functionaliteit.

Werkingmodaliteiten en dynamiek :

- Zij werken autonoom en op initiatief

Goedkeuring en wijziging van het huishoudelijk reglement

Dit huishoudelijk reglement werd goedgekeurd door het CCGPI op 18 mei 2021.

Het kan op vraag van één of meer leden of het CCGPI worden gewijzigd. Elke wijziging wordt eveneens ter goedkeuring aan het CCGPI voorgelegd.

--- XXX ---

BIJLAGE

SCHEMATISCH

